

Vlaanderen
is erfgoed

Beschermingsdossier

Zwarte moerbeï in pastoretuin in Kamphenhout

Monument

Agentschap
Onroerend
Erfgoed

Beschermingsdossier:

Zwarte moerbeï in pastoretuin, Kampenhout, Dorpsstraat 11 – monument

INHOUDELIJK DOSSIER

Dossiernummer: 4.001/23038/101.1

Koen Smets

10/05/2021

INHOUDSTAFEL

1.	Beschrijvend gedeelte	4
1.1.	Situering	4
1.2.	Historisch overzicht	4
1.3.	Beschrijving met inbegrip van de erfgoedelementen en erfgoedkenmerken.....	5
1.4.	Fysieke toestand van het onroerend goed	6
2.	Evaluerend gedeelte	6
2.1.	Evaluatie van de erfgoedwaarden	6
2.2.	Motivering van het type bescherming.....	7
2.3.	Motivering van de afbakening van de bescherming	7
2.4.	Juridische toestand.....	8
2.4.1.	Onroerend Erfgoed:	8
2.4.2.	Ruimtelijke Ordening:	8
2.4.3.	Natuur en Bos:	8
3.	Beheersvisie	8
3.1.	Beheersdoelstellingen voor het beschermd onroerend goed	8
3.2.	Bijzondere voorschriften voor het beschermd onroerend goed.....	8
3.3.	Toelatingsplichtige handelingen voor het beschermd onroerend goed	9
4.	Bronnen	9
4.1.	Archivalische bronnen	9
4.2.	Literatuur	9
4.3.	Cartografische bronnen	10
4.4.	Internetbronnen.....	10
5.	Bijlagen bij het inhoudelijk dossier	11
5.1.	Omgevingsplan	11
5.2.	Fotobijlage	11
5.3.	Documentatie	11

1. BESCHRIJVEND GEDEELTE

Voorliggend dossier is opgemaakt naar aanleiding van een ad hoc-beschermingsaanvraag voor de zwarte moerbeï, ingediend door de gemeente Kampenhout bij gemotiveerd schrijven van 2 februari 2017. De boom staat in het beschermde dorpsgezicht Dorpskern Kampenhout (beschermd op 18 april 1994) en bij de als monument beschermde Pastorie Onze-Lieve-Vrouwparochie (beschermd op 19 oktober 1973), maar is onvoldoende gevat door deze bestaande beschermingen. De beschermingswaardigheid van de boom werd op basis van de vastgestelde erfgoedwaarden gunstig geëvalueerd op de interne werkgroep houtig erfgoed van 14 februari 2017.

1.1. Situering

De zwarte moerbeï staat in de pastoriëtuin van Kampenhout (Dorpsstraat 11; Gemeentehuisstraat 9) in het centrum van Kampenhout. De boom rust op de westelijke tuinmuur, grenzend aan de woningen in de Kerkstraat.

1.2. Historisch overzicht

Er bestaan een 12-tal verschillende soorten moerbeïen, waarvan geen enkele inheems is in West-Europa. In Vlaanderen kunnen twee soorten het meest aangetroffen worden: witte moerbeï (*Morus alba*) en zwarte moerbeï (*Morus nigra*). De witte moerbeï (*Morus alba*) is mogelijk het bekendst: dit is de soort die gekweekt werd om zijderupsen te voeden voor de zijdeteelt.

De zwarte moerbeï (*Morus nigra*) is waarschijnlijk afkomstig uit West-Azië (Armenië en de Kaukasus), maar werd al in de oudheid ingevoerd in het Middellandse Zeegebied. De vroegste zekere datum van invoer in West-Europa is 1548 in Engeland, hoewel er ook aanwijzingen zijn dat de soort al in de middeleeuwen in Engelse kloostertuinen aanwezig zou zijn geweest, en mogelijk zelfs al in de Romeinse tijd gegeten werd in Engeland. Zeker sinds de 16de en 17de eeuw wordt de soort ook bij ons aangeplant, vooral in klooster- en kasteeltuinen en bij boerderijen. De soort werd aangeplant om zijn smakelijke vruchten, lijkend op braambessen. Voor een goede rijping van de vruchten werd de boom vaak aangeplant tegen een zuidmuur of in een ommuurde tuin. Zwarte moerbeï heeft vaak last van vorstschade waardoor een beschutte standplaats wordt aangeraden. Er werd in het verleden geselecteerd op grote en smakelijke vruchten, wat een aantal pomologische cultuurvariëteiten voortbracht. Deze plaatselijke cultuurvariëteiten bewezen goed te gedijen in een bepaalde streek (Baudouin et al., 1992).

De vruchten van de zwarte moerbeï bewaren niet lang en zijn moeilijk te transporteren, waardoor ze geen commerciële waarde hebben. Hierdoor en door de vorstgevoeligheid in onze streken was de boom nooit een erg populaire fruitboom. Anderzijds maakte dit de boom tot een statussymbool: wie moerbeïen wilde eten of aanbieden aan zijn gasten, moest een eigen moerbeïboom bezitten. De vruchten werden ook gebruikt om jam, siroop of vruchtenwijn van te maken. Daarnaast werd de boom ook geapprecieerd in de volksgeneeskunde en als schaduwboom (De Cleene & Lejeune, 1999; Keymeulen, 2007).

Uit de beschikbare inventarissen (Inventaris Houtige Bepantingen met Erfgoedwaarde en databank BELTREES van de Belgische Dendrologische Vereniging) blijken er in Vlaanderen zes zwarte moerbeïbomen gekend met een omtrek boven de 242 cm. Van deze zes exemplaren zijn er twee individueel beschermd als monument: de moerbeï in de tuin van de Sint-Geertruiabdij in Leuven (ID: [1810](#)) en de moerbeï bij het Wijnpershuis van dezelfde abdij in Leuven (ID: [944](#)), twee moerbeïen maken deel uit van een ruimere bescherming: de moerbeï in een weide in de dorpskom van Sinaai (Sint-Niklaas, ID: [10705](#)) en de moerbeï in het kasteelpark van Hocht (Lanaken, ID: [2982](#)), en twee moerbeïen zijn niet

beschermd: exemplaren in Sint-Blasius-Boekel (Zwalm, ID: [133258](#)) en in het kasteeldomein van Meerbeek (Melsbroek, ID: [41402](#)). Daarnaast zijn er ook twee moerbeibomen met een kleinere of onbekende stamomtrek beschermd als monument: de moerbeï in Sint-Denijs-Boekel (Zwalm, ID: [9464](#)) en de moerbeï bij het Landhuis Willems mote in Kortrijk (ID: [12168](#)). De zwarte moerbeï in Kampenhout is de enige van deze lijst die in een pastoriëtuin voorkomt.

Kampenhout heeft twee voormalige pastoriëen die vlak bij elkaar op hetzelfde perceel staan. De 'nieuwe' pastorie, een vrijstaand dubbelhuis met een symmetrisch grondplan opgetrokken in traditionele bak- en zandsteenstijl, werd gebouwd omstreeks 1755 in een ommuurde tuin. In de tuin bleef de oude pastorie uit 1638, een éénlaags zandstenen gebouwtje onder een pannenzadeldak en met kruiskoziënen, als aanhorigheid bewaard. De tuin heeft een oppervlakte van 25 are; de oorspronkelijke inrichting ervan is niet goed gedocumenteerd. Slechts enkele bomen uit de periode toen de pastorie nog haar functie had, zijn overgebleven, waaronder de zwarte moerbeï als meest merkwaardige element. De tuin werd in 1995 omgevormd tot een gemeentelantsoen.

In 1993 werd de zwarte moerbeï in de pastoriëtuin onderzocht in functie van stabiliteit (De Haeck, 1993). De boom bleek toen al hol, maar nog vitaal. Technisch gezien was het mogelijk om de boom te behouden, met als advies het aanbrengen van boomjukken om de takken te ondersteunen, het nagaan en eventueel consolideren van de bestaande steunpunten op en aan de muur, en het snoeien van dode en eventueel enkele sterk beschadigde levende takken van de boom.

De zwarte moerbeï rust dus al minstens sinds 1993 op de westelijke muur van de pastoriëtuin. Er werden geen aanwijzingen gevonden dat de adviezen met betrekking tot bijkomende ondersteuning van de boom werden opgevolgd. Beperkte snoei werd wel uitgevoerd door de gemeente Kampenhout. Ook andere struiken in de buurt werden teruggesnoeid om overgroeiing van de lage moerbeïboom te vermijden.

In 2006 had de zwarte moerbeï een stamomtrek op hoogte 150 cm van 227 cm. Ook toen werden de kronkelende stam, holten zonder stabiliteitsrisico's en een goede conditie genoteerd (Deneef, 2006).

1.3. Beschrijving met inbegrip van de erfgoedelementen en erfgoedkenmerken

De zwarte moerbeï (*Morus nigra*) staat in de pastoriëtuin van Kampenhout en maakt deel uit van de oorspronkelijke en typische beplanting van een pastoriëtuin. De boom is een ongeïdentificeerde cultuurvariëteit met grote vruchten. De moerbeï rust deels op de historische bakstenen muur langs de westrand van de pastoriëtuin.

De zwarte moerbeï heeft een stamomtrek van 242 cm (gemeten op 100 cm hoogte). Met deze stamomtrek behoort de zwarte moerbeï tot de dikste bekende exemplaren van deze soort in Vlaanderen. Uit de beschikbare inventarissen (Inventaris Houtige Beplantingen met Erfgoedwaarde en databank BELTREES) blijkt het de zevende dikste bekende zwarte moerbeï van Vlaanderen te zijn. De zwarte moerbeï vertoont de typische habitus van de soort, namelijk de neiging om op oudere leeftijd te gaan liggen, en heeft een representatieve groeivorm voor de soort.

De totale hoogte van de boom is circa 4 m. De grootste kruindiameter meet ongeveer 15 m.

De juiste ouderdom van de boom is niet gekend, maar op basis van met name de habitus van de liggende boom, typisch voor zeer oude moerbeien, en de historische context in een oude pastoriëtuin, is het aannemelijk dat de boom ouder dan 200 jaar is.

1.4. Fysieke toestand van het onroerend goed

De fysieke toestand van het onroerend goed waarvoor dit beschermingsdossier wordt opgemaakt is vastgesteld tijdens plaatsbezoeken op 20 januari 2017, 16 mei 2019 en 7 juli 2020. De fysieke toestand is op dat moment fotografisch gedocumenteerd. Deze registratie is als bijlage bij het ministerieel besluit gevoegd en geeft een beeld van de toestand van het onroerend goed op het moment van de bescherming.

De algemene conditie en vitaliteit van de zwarte moerbeï is goed. De stam is hol, gebogen en in twee delen gespleten. Deze liggende habitus is typisch voor de veteraanfase van een oude moerbeï. De oude stam is deels overgroeid met klimop. De gesteltakken rusten deels op de grond, en deels op de westelijke muur van de pastoriëtuin. Het grootste deel van de kruin vanuit de belangrijkste gesteltak groeit in zuidelijke richting. Ook in noordelijke en westelijke richtingen groeien gesteltakken.

De standplaats van de boom is een langwerpige, door een lage geschoren haag afgescheiden perkje in het westen van de pastoriëtuin. Dicht bij de stamvoet staat een lantaarnpaal. In de privétuin ten westen van de muur hangt de kruin in een extensief beheerde tuin met vrij jonge bomen.

2. EVALUEREND GEDEELTE

2.1. Evaluatie van de erfgoedwaarden

Wetenschappelijke waarde

De zwarte moerbeï in pastoriëtuin behoort met zijn stamomtrek van 242 cm tot de zeven dikste bekende moerbeïen van Vlaanderen. Op basis van de stamomtrek kan er van uitgegaan worden dat deze boom één van de oudste exemplaren uit de regio is.

De zwarte moerbeï in pastoriëtuin is een veteraanboom met een grote stamomtrek voor de soort, holttes in de stam en in de takken, dood hout in de kruin en spleten of loslatende delen in de schors. De boom vertoont sterke veteraanmerken waarbij zich in de holle stam opgestapeld houtmoolm bevindt, dat een uniek habitat vormt voor specifieke diersoorten, waaronder kevers.

Door zijn omvang en vermoedelijk hoge leeftijd bezit deze boom een uitgesproken genetische waarde als vertegenwoordiger van een bijzondere variëteit met grote vruchten, ooit geselecteerd en aangeplant met dit doel, vermoedelijk door een pastoor van Kampenhout.

Historische waarde

De zwarte moerbeï vormt een historische eenheid met de beschermde pastoriëën in de pastoriëtuin. De boom rust deels op de muur van de pastoriëtuin. Bovendien vormt deze boom één van de weinige relictten van de oorspronkelijke bomencollectie in de pastoriëtuin. Het is een bijzondere variëteit met grote vruchten, ooit geselecteerd en aangeplant met dit doel, vermoedelijk door een pastoor van Kampenhout.

Esthetische waarde

De zwarte moerbeï in pastoriëtuin heeft door zijn uitzonderlijke omvang, leeftijd en plantlocatie een bijzondere esthetische waarde. Zijn huidige groeivorm is representatief voor een veteraanboom van moerbeï. Hij vertoont de typische habitus van de soort, namelijk de neiging om op oudere leeftijd te gaan liggen, en heeft dus een representatieve groeivorm. Deze moerbeï dankt zijn aantrekkingskracht onder andere aan zijn ouderdom en zijn typische liggende structuur, die hem een bijzonder en knoestig uitzicht verschaffen,

eigenschappen die nog zullen toenemen naarmate zijn leeftijd vordert. Dergelijke oude bomen zijn esthetisch waardevol en zeldzaam in Vlaanderen.

2.2. Motivering van het type bescherming

De zwarte moerbeï wordt beschermd als monument. Het Onroerenderfgoeddecreet definieert een monument als volgt: "een onroerend goed, werk van de mens of van de natuur of van beide samen, met inbegrip van de cultuurgoederen die er integrerend deel van uitmaken, inzonderheid de bijhorende uitrusting en de decoratieve elementen van algemeen belang wegens de erfgoedwaarde(n)."

Deze zwarte moerbeï, een natuurlijke soort die door middel van menselijke snoei- en veredelingsingrepen een functie als fruitboom in een pastoriëtuin kreeg, voldoet aan deze definitie en wordt daarom beschermd als monument.

2.3. Motivering van de afbakening van de bescherming

De afbakening van het beschermd onroerend goed is opgenomen op het plan dat als bijlage bij het ministerieel besluit is gevoegd. Alle kadastrale percelen gevat door de bescherming zijn opgenomen in artikel 1 van het ministerieel besluit.

Binnen de afbakening van de monumentbescherming wordt die zone opgenomen die noodzakelijk wordt geacht om het optimaal behoud van de boom te verzekeren. Dit is zowel de kruin, de stam als een zone errond waarin de belangrijkste wortels zich bevinden.

Algemeen wordt aangenomen dat de belangrijkste wortels van een boom zich zeker uitstrekken tot in de druipzone van de takken, dus iets verder dan de natuurlijke kroonprojectie. De wortels situeren zich echter vooral daar waar lucht en vocht aanwezig is en de wortelgroei kan dus, afhankelijk van de ondergrond, een onvoorspelbare vorm aannemen.

Voor veteranobomen wordt aangenomen dat de zone nodig voor optimale bescherming van de wortelzone bestaat uit een cirkel met een straal die 15 maal de stamdiameter gemeten op 1,50 m is, ofwel de kroonprojectie met 5 m rondom, afhankelijk van wat het grootst is (Read, 2000; Lonsdale, 2013).

De grootste kruindiameter is hier 15 m. Gebruik makend van de formule van Read en Lonsdale is er een bescherming nodig bestaande uit een cirkelvormige zone rond de boom met een straal van 12,5 m. De kroonprojectie van de zwarte moerbeï is omwille van de liggende habitus als veteranboom niet gelijkmatig verdeeld. Daarenboven situeren wortels zich vooral daar waar vocht en lucht aanwezig zijn en de wortelgroei kan dus, afhankelijk van de ondergrond, een onvoorspelbare vorm aannemen. Ook werd bij de afbakening het aantal gebouwen binnen de bescherming zoveel mogelijk beperkt. Daarom kan een cirkel met straal 10 m hier volstaan: dit omvat hier vermoedelijk de belangrijkste wortelzone.

Er wordt voorgesteld om een cirkel met als middelpunt de oude stamvoet van de zwarte moerbeï met een straal van 10 m te beschermen als monument.

De te beschermen zone betreft de zwarte moerbeï in pastoriëtuin evenals een cirkelvormige zone met straal 10 m rond de stamvoet van de boom, Dorpsstraat 11, Kampenhout, kadastraal bekend als Kampenhout, 1ste afdeling, sectie E, perceelnummers 363E (deel), 361D (deel), 365T (deel) en 365V (deel).

2.4. Juridische toestand

2.4.1. Onroerend Erfgoed:

Op het omgevingsplan in bijlage bij dit dossier zijn de beschermingen opgenomen die in de buurt liggen van het onroerend goed waar dit dossier over gaat.

De zwarte moerbeï staat in het beschermde dorpsgezicht Dorpskern Kampenhout (ID: [1147](#); beschermd op 18 april 1994) en in de onmiddellijke nabijheid van de als monument beschermde Pastorie Onze-Lieve-Vrouwparochie (ID: [1140](#); beschermd op 19 oktober 1973).

In de nabijheid liggen ook de beschermde monumenten: Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw: orgel (ID: [1142](#); beschermd als monument op 11 september 1979), Kasteel Van Bellinghen met ommuurde tuin en Kasseiweg Gemeentehuisstraat (ID: [11](#) en [16](#); beide beschermd als monument op 16 december 1999) en Gemeentehuis Kampenhout (ID: [1145](#); beschermd als monument op 18 april 1994).

In de wetenschappelijke Inventaris Houtige Bepantingen met Erfgoedwaarde is de zwarte moerbeï als erfgoedobject opgenomen (ID: [307916](#)).

2.4.2. Ruimtelijke Ordening:

Op het gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse (KB 7 maart 1977) staat de zwarte moerbeï in woongebied.

2.4.3. Natuur en Bos:

De zwarte moerbeï staat niet in een Speciale Europese Beschermingszone, noch in VEN- of IVON-gebied, noch in een natuur- of bosreservaat.

3. BEHEERSVISIE

3.1. Beheersdoelstellingen voor het beschermd onroerend goed

In het beschermingsbesluit zijn beheersdoelstellingen opgenomen. Je vindt die terug onder artikel 3 van het ministerieel besluit. De beheersdoelstellingen moeten de zakelijkrechthouders (eigenaars, erfpachthouders, opstalhouders en leasinggevers) en gebruikers op weg helpen om de erfgoedwaarden maximaal in stand te houden of te verbeteren. Ze hebben de optimale verwezenlijking van de erfgoedwaarden voor ogen.

Ze geven richting aan of vormen een kader voor toekomstig beheer van het beschermd onroerend goed. Zakelijkrechthouders en gebruikers dienen rekening te houden met deze beheersdoelstellingen als ze werken wensen uit te voeren aan het beschermd goed. Ook de overheid houdt met deze doelstellingen rekening als ze over deze werken advies moet geven of als ze toelating moet geven voor die werken.

De beheersdoelstellingen spelen in op de erfgoedwaarden, erfgoedelementen en erfgoedkenmerken opgenomen in artikel 2 van het ministerieel besluit.

3.2. Bijzondere voorschriften voor het beschermd onroerend goed

Voor elk beschermd onroerend goed geldt het actief en passief behoudsbeginsel. Dit betekent dat de zakelijkrechthouders en gebruikers het beschermd goed in goede staat moeten houden door de nodige instandhoudings-, beveiligings-, beheers-, herstellings- en onderhoudswerken uit te voeren en dat het verboden is om een beschermd onroerend goed te ontsieren, te beschadigen, te vernielen of de erfgoedwaarden ervan aan te tasten. Het betekent ook dat een zakelijkrechthouder en gebruiker verplicht is het beschermd onroerend goed als een goed huisvader te beheren en het dus niet te verwaarlozen. Alle

voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud van het beschermd onroerend goed die van toepassing zijn op het beschermd goed zijn opgenomen in artikel 4 van het beschermingsbesluit.

In het Onroerenderfgoeddecreet en Onroerenderfgoedbesluit zijn een aantal algemene voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud van beschermd onroerend erfgoed opgenomen. Vertaald naar het houtig erfgoed gaat het om deze:

- het goed als een goede huisvader beheren en de nodige voorzorgsmaatregelen nemen tegen schade. Dit heeft zowel betrekking op de als monument beschermde boom (stam, kruin en wortels) als op de standplaats waarin hij groeit;
- de fysische toestand van de boom en zijn standplaats regelmatig te controleren en te evalueren en tijdig de meest geschikte maatregelen uit te voeren wanneer een probleem zich voordoet (monitoring);
- regulier onderhoud van de als monument beschermde boom en zijn standplaats oordeelkundig uit te oefenen (regulier beheer);
- onmiddellijk passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen nemen in geval van nood.

3.3. Toelatingsplichtige handelingen voor het beschermd onroerend goed

Voor sommige werken aan het beschermd onroerend goed moet een toelating worden gevraagd. Sommige werken kunnen namelijk een negatief effect hebben op de erfgoedwaarden. Voor alle werken die stedenbouwkundig vergunningsplichtig zijn, of waarvoor een omgevingsvergunning, milieuvergunning of natuurvergunning nodig is, vraagt de vergunningverlenende overheid advies aan het agentschap Onroerend Erfgoed van de Vlaamse overheid.

Voor een aantal werken die niet vergunningsplichtig zijn, moeten de zakelijkrechthouders en gebruikers, voorafgaand aan de uitvoering van de werken, toelating vragen aan het agentschap Onroerend Erfgoed of aan de erkende onroerenderfgoedgemeente. Een overzicht van alle erkende onroerenderfgoedgemeenten is te vinden op www.onroerenderfgoed.be.

De werken waarvoor u toelating moet vragen zijn opgesomd in artikel 5 van het beschermingsbesluit.

4. BRONNEN

4.1. Archivalische bronnen

DE HAECK A., 1993: *Verslag bomenonderzoek Kampenhout 20.10.1993*. Bestuur Monumenten en Landschappen, Afdeling Boomverzorging, 3. Archief Agentschap Onroerend Erfgoed, Afdeling Beheer, Leuven.

DENEFF R., 2006: *Inventarisfiche historische tuinen en parken, pastoriëtuin Kampenhout*. Archief Agentschap Onroerend Erfgoed, Afdeling Beheer, Leuven.

4.2. Literatuur

BAUDOUIN J.C., DE SPOELBERCH Ph., VAN MEULDER J. & JACOBS R., 1992: *Bomen in België. Dendrologische inventaris 1987-1992*. Stichting Spoelberch-Artois, 511.

BOLSCHER G.J.J. & VAN DER WURFF C.J.M., 1998: *Morus – Moerbeï*. Dendroflora, 35: 45-57.

Beschermingsdossier: Zwarte moerbeï in pastoriëtuin, monument

DE CLEENE M. & LEJEUNE M.C., 1999: *Compendium van rituele planten in Europa*. Gent, 1348.

DENEFF R., 2009: *Historische tuinen en parken van Vlaanderen. Inventaris Vlaams-Brabant - Ten noordoosten van Brussel: Kampenhout, Kraainem, Machelen, Steenokkerzeel, Vilvoorde, Wezembeek-Oppem, Zaventem, Zemst*, Brussel: Vlaamse Overheid. Onroerend Erfgoed, 284. M&L Cahier, 19.

KEYMEULEN W., 2007: *De gouden moerbeï - Over de beste bes en een vraatzuchtige rups, vroeger en nu*, Zelzate, 135.

LONSDALE D., 2013: *Ancient and other veteran trees: further guidance on management*, The Tree Council, London, 212.

READ H., 2000: *Veteran Trees: A guide to good management*, 92.

4.3. Cartografische bronnen

Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden voor Zijn Koninklijke Hoogheid de Hertog Karel Alexander van Lotharingen, Jozef Jean François de Ferraris, Koninklijke Bibliotheek van België, uitgegeven in 1770-1778, schaal 1:11.520 herleid naar 1:25.000.

Primitief Kadaster, Gemeente Kampenhout, circa 1830, schaal 1 :2.500.

Atlas der Buurtwegen, Gemeente Kampenhout, circa 1843, schaal 1:5.000.

Gereduceerd Kadaster, Gemeente Kampenhout, circa 1853, schaal 1:20.000.

Topografische kaart van België, Philippe Vandermaelen, uitgegeven in 1846-1854, schaal 1:20.000.

Topografische kaarten van België, Eerste editie, Krijgsdepot, uitgegeven in 1865-1880, schaal 1:20.000.

Topografische kaarten van België, Derde editie, Militair Cartografisch Instituut, uitgegeven in 1889-1900, schaal 1:20.000.

Kaart van België, Militair Cartografisch Instituut, uitgegeven in 1949-1970, schaal 1:20.000.

Kaart van België, Militair Geografisch Instituut, uitgegeven in 1949-1970, schaal 1:25.000.

Topografische basiskaart numerieke reeks, Nationaal Geografisch Instituut, uitgegeven in 2009, schaal 1:10.000.

4.4. Internetbronnen

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2009: Pastorie met tuin van de Onze-Lieve-Vrouwparochie [online] <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/134114> (geraadpleegd op 15 juni 2020).

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2020: Moerbeï in pastoriëtuin Kampenhout [online] <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/307916> (geraadpleegd op 15 juni 2020).

BELGISCHE DENDROLOGISCHE VERENIGING & STICHTING ARBORETUM WESPelaar, 2020: Bomen in België - BELTREES databank [online]

Beschermingsdossier: Zwarte moerbeï in pastoriëtuin, monument

https://www.arboretumwespelaar.be/NL/Beltrees_Belgium/ (geraadpleegd op 22 juli 2020).

MORUS LONDINIUM, 2020: London's mulberry tree heritage [online] <https://www.moruslondinium.org/> (geraadpleegd op 15 juni 2020).

5. BIJLAGEN BIJ HET INHOUDELIJK DOSSIER

5.1. Omgevingsplan

5.2. Fotobijlage

De fotoregistratie van de fysieke toestand, gevoegd als bijlage bij het ministerieel besluit, bevat alle relevante foto's voor dit dossier. Er is geen afzonderlijke fotobijlage bij het dossier gevoegd.

5.3. Documentatie

De documentatie bij het inhoudelijk beschermingsdossier bevat bijkomend materiaal zoals kaarten, postkaarten, archieffoto's, bouwplannen, kadastrmutaties, hoogtemodellen, e.d. dat het dossier verder onderbouwt of illustreert.